

'Migrans', een Frans trekvogelproject

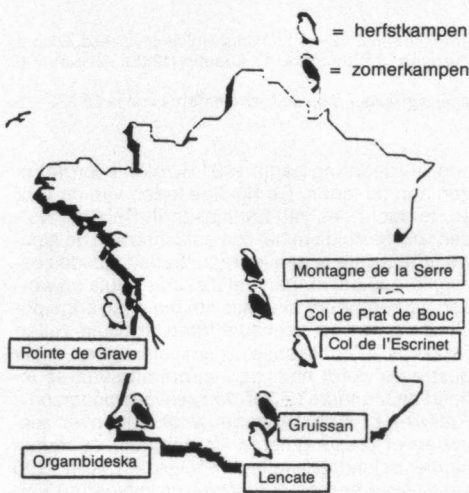
Iris Schmitz

Wie aan Frankrijk denkt en aan vogels, ziet jagers voor zich. Helaas klopt dat beeld nog steeds. Maar er zijn ook tegenstromingen. Eén daarvan, 'Migrans', opereert in het zuiden van Frankrijk tijdens de trektijd. Wij hebben onszelf uitgenodigd op enkele van hun telposten en verheugden ons over wat wij daar hoorden en zagen.

'Migrans' is een samenwerkingsverband van zes lokale verenigingen, die vogels (of natuur in het algemeen) bestuderen en beschermen.

Zoals de naam al zegt houdt 'Migrans' zich vooral bezig met de vogeltrek. In Zuid-Frankrijk zijn zeven telposten, waar gedurende een paar maanden van het jaar betaalde krachten of vrijwilligers dagelijks tellingen doen van ochtendgloren tot in de schemering.

Drie van die posten, de Col de l'Escrinet in Ardèche, Leucate aan de Middellandse-zee kust tussen Narbonne en Perpignan, en Pointe de Grave aan de zuidzijde van de monding van de Gironde, zijn bemand van maart tot en met mei. De andere vier: Col d'Orgambideska in de westelijke Pyreneeën, Gruissan aan de Middellandse-zee kust ten oosten van Narbonne, Col de Prat de Bouc en Montagne de la Serre, beide in Auvergne, respectievelijk bij Cantal en de Puy de Dôme, van augustus tot en met oktober.

De Franse waarnemingsplaatsen voor vogeltrek in Frankrijk.

In principe worden alle doortrekkende vogelsoorten geteld, maar het gaat toch vooral om ooievaars, stootvogels, duiven en vinkachtigen. Een eerste verslag van 1986 geeft de resultaten van 21 soorten: de twee ooievaarsoorten, dertien stootvogelsoorten, Hout-, Holen- en Tortelduif, Veldleeuwerik, Ortolaan en Vink. Dus zowel echte, als partiële trekkers.

Uiteraard wil 'Migrans' de trekvogels niet alleen bestuderen, maar óók beschermen. Dat betekent samenwerken met andere landen, dat betekent ook veiligstellen van trekroutes en habitats. Daarbij komt men gemakkelijk in botsing met de jagers, die op een héél andere manier geïnteresseerd zijn in vogels. Ook zij kennen de plaatsen, waar tijdens de trek in voor- en najaar grote aantallen vogels doorkomen.

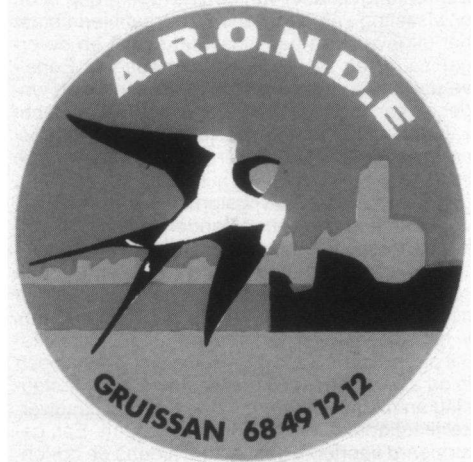
Op de Col de Prat de Bouc, Auvergne stonden jagers en tellers niet meer dan een paar honderd meter uit elkaar. De tellers registreerden tevens: zoveel schoten, zoveel gedode, zoveel gewonde vogels, (toen wij er waren, werden vooral 'scha-

delijke' Houtduiven het slachtoffer). Méér kunnen zij ook niet, want conflicten met jagers kunnen beter worden vermeden. Zij vormen in Frankrijk nog steeds een zeer machtige groep. In de Vallée d'Aspe in de Franse Pyreneeën wordt zelfs onderzoek naar de weinig overgebleven Bruine Beren door een jachtorganisatie gefinancierd. Een twijfelachtige belangstelling!

De Franse vogelaars zijn dan ook terecht trots op hun 'Col libre', de Col d'Orgambideska, waar sinds tien jaar niet meer gejaagd mag worden, omdat het terrein verhuurd is aan vogelbescherming. 'Het Vogeljaar' was toendertijd de eerste buitenlandse organisatie die daadwerkelijk hulp bood en nog steeds biedt. Jaap Taapken is dan ook vice-président hollandais d'OCL (Orgambideska Col Libre).

Giften worden nog steeds gaarne ontvangen op gironummer 638 498 van het Actie-Comité, Vogeljaar Baarn, ten behoeve van de bescherming van de trekvogels.

In een land waar dieren uitsluitend lijken te dienen als vermaak of delicatessen voor de mens, moet het beïnvloeden van de mentaliteit van de bevolking prioriteit hebben voor natuurbeschermers. 'Migrans' heeft dat goed begrepen: één

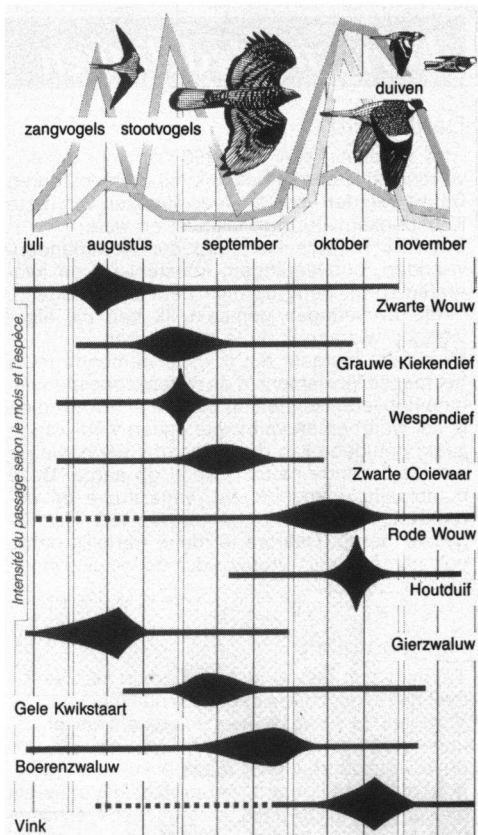

van hun doelen is dan ook het voorlichten en 'vormen' van het publiek ('sensibiliser'). Meer dan wij ooit elders hebben meegemaakt, proberen de tellers (niet allemaal tegelijk natuurlijk, het tellen moet ook doorgaan) bezoekers uit te leggen waarmee zij bezig zijn en waarom. Dicht bij de telpost is meestal een ruimte, ingericht als tentoonstelling met kaarten, boeken, folders en ander voorlichtingsmateriaal. Daarin worden schoolklassen ontvangen, die na een hele ochtend of middag 'meegedaan' te hebben, aardig 'gesensibiliseerd' zijn.

Op de telplaats in Montagne de la Serre, vlak bij Clermont-Ferrand, waren van begin september tot half oktober zestig schoolklassen op bezoek geweest van gemiddeld dertig leerlingen. Daar was zelfs voor ieder kind tijdens het bezoek een kijker beschikbaar.

Maar ook particulieren, buitenlanders zoals wij, krijgen alle mogelijke informatie van de tellers. Meedoen met tellen kan ook, soms is er zelfs (goedkoop) onderdak in de buurt beschikbaar. Het is hartverwarmend te merken, dat in het land waar Kwartels en lijsters verwerkt worden tot pa-

Hoogtepunten van de doortrek per soort over de Col d'Orgambideska.

té, ook nog jonge mensen zijn die blij zijn met honderd overvliegende duiven.

Een ochtend meedoen met deze tellers geeft een gevoel van internationale saamhorigheid, over leeftijds-, taal- en landsgrenzen heen. Vogels kennen immers ook geen grenzen!

Ligging van de telposten

(ter plekke aangegeven met borden, zie ook het bijgaande kaartje).

- Col de l'Escrinet, in Ardèche, aan de N104 tussen St.-Privat en Aubenas.
- Col d'Orgambideska (of Col Bagargui), aan de D19, 13 km ten westen van Larrau.
- Col de Prat de Bouc, dicht bij de Plomb du Cantal, 10 km ten zuiden van Murat, aan de D39.
- Gruissan, huis van l'Aronde, aan de Route de Mandirac D32, links vóór de houten brug.
- Montagne de la Serre, ten zuiden van Clermont-Ferrand de D213 inslaan naar St. Saturnin. Vóór die plaats rechtsaf de D96 enkele kilometers volgen.

N.B. Leucate en Pointe de Grave hebben wij niet bezocht. Daarom dus geen bijzonderheden over de ligging van de telposten aldaar.

■ Iris Schmitz, Buys Ballotstraat 27, 3817 JN Amersfoort.

LITTERATUUR:

Migrans. Synthèse Inter-sites 1986, 92 bladzijden (te bestellen bij 'Migrans', 2 bis Rue du Clos-Perret, 63 100 Clermont-Ferrand, alwaar ook nadere inlichtingen over de telposten)

Migrateurs sans frontières et malgré tout, ils reviennent chaque année. Een speciaal nummer van Panda, WWF-France, sept. 1986, waarin uitvoerig aandacht voor de jacht op trekvogels en het project 'Migrans'. Adres: WWF-France, B.P. 43, 95330 Domont, Frankrijk.

Taapken, J. (1979): Voorjaarsjacht op Tortelduif in Zuidwest-Frankrijk. Het Vogeljaar 27 (3) : 142-144.

Taapken, J. (1979): Col d'Orgambideska voor drie jaar vrij van jacht! Het Vogeljaar 27 (4) : 177-180.

Tangul-Le Gac, J. (1980): De vogeljachtvrije Col d'Orgambideska in 1979. Het Vogeljaar 28 (4) : 187-188.